

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
Część pierwsza. Leksyka	12
ROZDZIAŁ I. REINTERPRETACJE WYRAŻEŃ I ZWROTÓW FRAZEOLÓGICZNYCH	12
1. Wyrażenia frazeologiczne	13
2. Zwroty frazeologiczne	21
3. Frazy	36
ROZDZIAŁ II. NEOLOGIZMY	41
1. Neologizmy słowotwórcze	43
1.1. Neologizmy rzeczownikowe	43
1.2. Neologizmy przymiotnikowe	45
1.3. Neologizmy czasownikowe	47
1.4. Neologizmy przysłówkowe	48
2. Neologizmy semantyczne	49
2.1. Neologizmy rzeczownikowe	49
2.2. Neologizmy przymiotnikowe	51
2.3. Neologizmy czasownikowe	53
2.4. Neologizmy przysłówkowe	53
ROZDZIAŁ III. ARCHAIZMY I WYRAZY PRZESTARZAŁE	55
1. Archaizmy leksykalne	56
1.1. Archaizmy rzeczownikowe	56
1.2. Archaizmy czasownikowe	59
1.3. Archaizmy przymiotnikowe	59
1.4. Archaizmy dotyczące innych części mowy	60
1.5. Archaizmy rzeczowe	61
2. Archaizmy gramatyczne	61
2.1. Archaizmy fleksyjne	61
2.2. Archaizmy słowotwórcze	63
2.3. Archaizmy składniowe	63
2.4. Archaizmy fonetyczne	64
3. Wyrazy przestarzałe	65

ROZDZIAŁ IV. INNE ŚRODKI LEKSYKALNE	68
1. Elementy obce w słownictwie	68
1.1. Zapożyczenia z łaciny	70
1.2. Zapożyczenia z języka francuskiego	73
1.3. Zapożyczenia z języka niemieckiego	75
1.4. Zapożyczenia z języka rosyjskiego	79
1.5. Zapożyczenia z innych języków	81
2. Słownictwo środowiskowe	82
2.1. Od astronomii do zoologii	83
2.2. Od religii do muzyki	89
2.3. Od architektury do słownictwa morskiego	100
3. Wyrazy rzadkie i gwarowe	105
3.1. Rzeczowniki	105
3.2. Przymiotniki	105
3.3. Czasowniki	105
3.4. Wyrazy gwarowe	106
3.5. Wyrazy potoczne	108
Część druga. Od metaforyki do składni	111
ROZDZIAŁ I. METAFORYKA	111
1. Epitety	111
1.1. Epitety potoczne	114
1.2. Epitety poetyckie	114
2. Metafory	118
2.1. Metafory plastyczne	119
2.2. Metafory poznawcze	121
2.3. Metafory nacechowane emocjonalnie	126
2.3.1. Metafory nacechowane emocjami pozytywnymi	126
2.3.2. Metafory nacechowane emocjami negatywnymi	130
2.3.3. Metafory nacechowane ironią	134
2.4. Metafory rozbudowane	136
2.5. Metafory potoczne	139
2.6. Tropy pokrewne metaforze: metonimia, synekdocha, hiperbola	139
3. Porównania	140
3.1. Porównania potoczne	141
3.2. Porównania poetyckie	144
ROZDZIAŁ II. MORFOLOGICZNE ŚRODKI STYLISTYCZNE	151
1. Zdrobienia (deminutywa)	151
2. Zgrubienia (augmentatywa)	159
3. Formacje ekspresywne	161
ROZDZIAŁ III. SKŁADNIOWE ŚRODKI STYLISTYCZNE (Od inwersji do parentezy)	164
1. Inwersja	164
1.1. Przydawki przymikowe	165
1.2. Przydawki rzeczowne	165
1.3. Przydawki przymiotne	166

2. Elipsa	167
3. Apostrofa	169
4. Pytania retoryczne	172
5. Powtórzenie	174
6. Paralelizm	177
6.1. Pierścień	178
6.2. Nawrót	181
6.3. Refren	183
6.4. Paralelizm składniowy	184
7. Zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	187
7.1. Parataksa	187
7.2. Hipotaksa	190
8. Zdania niepełne i urwane	192
8.1. Niedopowiedzenia	192
8.2. Przemilczenia	194
8.3. Zdania urwane, częściowe	195
8.4. Fragmenty dialogowe i zdania pytajne	196
9. Parenteza	197

Część trzecia. Turpizm – synkretyzm

201

ROZDZIAŁ I. TURPIZM

201

1. Ciało i jego potrzeby	203
2. Od cierpienia ku starości i śmierci	207
3. W kręgu brudu, fetoru i gryzoni	216
4. U wrót zagłady	220
5. Między wulgarnością a trywialnością	222
6. W oczach krytyki	227

ROZDZIAŁ II. POEZJA SYNKRETYCZNA (System odniesień kulturowych – aluzje, odwołania, nawiązania, cytaty)

229

1. Co nieco o aluzji	229
2. Mitologia a Biblia	233
2.1. Mitologia grecka (i rzymska)	233
2.2. Odniesienia biblijne – <i>Stary Testament</i>	240
2.3. Odniesienia biblijne – <i>Nowy Testament</i>	243
3. Literatura polska	248
3.1. Średniowiecze – Oświecenie	248
3.2. Romantyzm – Współczesność	252
4. Literatury obce	257
4.1. Literatura starożytnej Grecji i Rzymu	257
4.1.1. Starożytna Grecja	257
4.1.2. Starożytny Rzym	258
4.2. Literatury nowożytne	261
4.2.1. Od św. Augustyna do Spinozy	261
4.2.2. Od Fontenelle'a do Błoka	268
5. Malarstwo, rzeźba, muzyka	276
5.1. Polska	276
5.1.1. Malarstwo	276

5.1.2. Rzeźba	276
5.1.3. Muzyka	277
5.2. Zagranica	277
5.2.1. Malarstwo	277
5.2.2. Rzeźba	284
5.2.3. Muzyka	284
6. Odwołania do wydarzeń historycznych	285
6.1. Polska	285
6.2. Zagranica	287
6.3. Inne	291
Wykaz skrótów	295
Bibliografia (wybór)	296
Od redakcji	302